

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. B. N.**, zast. JUDr. Jiří Dvořákem, advokátem, se sídlem Josefa Brabce 2873/35, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2019, č. j. 63 Az 45/2018 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2018, č. j. OAM-22/ZA-ZA11-HA12-2018, ve věci mezinárodní ochrany.

[2] Stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu dne 8. 1. 2018; uvedl, že je křesťanského náboženského vyznání, navštěvuje kostel, pro hodně lidí přednáší na různých místech. Nikdy nebyl a není politicky aktivní. Z Vietnamu odcestoval letecky do České republiky v roce 1994; od té doby ve Vietnamu nebyl (jindy do protokolu stěžovatel uvedl, že odcestoval z Vietnamu pěšky ilegálně do Kambodže, poté do Thajska a odtud přes Holandsko do České republiky, protože si netroufal letět přímo z Vietnamu). V letech 1996 – 2015 měl povolení k trvalému pobytu na území České republiky, kde podnikal, to mu bylo zrušeno z důvodu opakovaného odsouzení za trestnou činnost (byl opakovně odsouzen k nepodmíněnému odnětí svobody za trestný čin kráčení daně). Má syna, který je českým občanem, s jeho matkou nežije, se synem, který žije s družkou a má dceru, se občas stýká. Vzhledem k tomu, že nemá možnost zajistit si zde pobyt dle zákona o pobytu cizinců, žádá o udělení mezinárodní ochrany.

[3] V pohovoru uvedl, že byl ve Vietnamu stále stíhán kvůli své víře, v listopadu 1994 byl zatčen policií, která mu fyzicky ublížila, a bylo mu sděleno, že ve Vietnamu je pouze komunistická strana a nic jiného. Policie jej propustila na kauci 5000 USD a sdělila, že bude soudní řízení, proto opustil zemi. Jeho zadržení policie zdůvodňovala tím, že je špiónem a vedl protistátní skupinu. Pod nátlakem policie podepsal doznání, že pracoval jako špión a přednášel o víře proti státu, byl psychicky na dně a chtěl se dostat ze země. K dotazu žalovaného jak je možné propustit člověka na kauci, pokud podepíše doznání ke špionáži, uvedl, že je to možné, protože se jednalo vysokou sumu a protože policie neměla důkazy, pokud by je měla, tak by ho nepropustili. Peníze si přivezl z České republiky. Uvedl, že vláda v jeho vlasti a tamní režim

neuznávají žádnou víru, zákony to neumožňují. Přednášel v letech 1992 až 1994, z České republiky přicestoval do vlasti vždy na 2 – 3 měsíce. V České republice pobývá od roku 1988 na základě pracovního víza; vycestoval na základě mezivládních dohod jako dělník, za účelem přednášek se z České republiky do vlasti vrátil celkem třikrát, pohyboval se po celém Vietnamu, pobýval u přátel. Na konání policie nepodal žádnou stížnost, měl strach a chtěl co nejdříve vycestovat. Od roku 1994 nebyl s vietnamskými úřady v kontaktu, jeho bratr jej pouze informoval o tom, že pokud se vrátí, bude potrestán odnětím svobody na 5 až 20 let, jeden nespécifikovaný člověk byl prý za podobnou činnost odsouzen na 15 let.

[4] Stěžovatel požádal v roce 2017 na zastupitelském úřadu Vietnamu v Praze o vydání nového cestovního dokladu, který mu byl vydán; k tomu stěžovatel uvedl, že existuje určitá služba, zaplatí jistému člověku 5000 Kč a nemusí osobně být na zastupitelském úřadu přítomen. Uvedl, že je přesvědčen, že vietnamské státní orgány se o jeho osobu zajímají i po 24 letech a za špionáž, ke které se pod tlakem doznal, mu hrozí vězení. Uvedl, že je nyní politicky aktivní přes sociální síť Facebook, kde se vyjadřuje k politické situaci ve Vietnamu a kritizuje ji; přes tuto síť byl rovněž kontaktován celníky z Hanoje, kteří mu sdělili, že ho nenechají vstoupit na území vlasti.

[5] Stěžovatel uvedl, že se synem nar. v roce 1998 spolu žili v letech 1998 – 2012; při výpovědi syn uvedl, že stěžovatel od jeho matky a od něj odešel v roce 2005; nyní syn je již samostatný, žije v Praze.

[6] Žalovaný vyhodnotil tvrzení stěžovatele o jeho trestním stíhání jako nevěrohodné, poukázal především na to, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až po 24 letech od zmínovaného incidentu s policií, bezprostředně poté, kdy mu byl vystaven výjezdní příkaz, dle kterého měl opustit území České republiky do 25. 11. 2017; o mezinárodní ochranu nepožádal ani v době, kdy mu byl v roce 2015 zrušen trvalý pobyt, sám potvrdil, že v roce 1994, kdy přicestoval z Vietnamu, neměl důvod o mezinárodní ochranu žádat. Žalovaný tak vyhodnotil, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu účelově poté, kdy vlastní opakovanou trestnou činností přišel o pobytové oprávnění a legální úprava pobytu dle zákona o pobytu cizinců mu tak byla znemožněna; poukázal rovněž na nesrovnalosti ve výpovědích stěžovatele během pohovorů ohledně samotného způsobu vycestování z vlasti, konání přednášek, incidentu s policií a jeho údajném věznění, jakož i tvrzením, že policie měla disponovat dokumenty prokazujícími jeho špionážní činnost, za což mu má hrozit vězení (přitom současně tvrdí, že žádné dokumenty policie neměla, jinak by ho na kauci nepustili); zejména žalovaný poukázal i na fakt, že se stěžovatel do vlasti běžně vracel. Žalovaný vzal tvrzení stěžovatele o jeho údajném obvinění ze špionáže za nevěrohodné, poukázal rovněž na to, že pokud by byl stěžovatel obviněn, stěží by mohl bez vědomí státních orgánů po zemi cestovat, natož ji opustit; verzi o propuštění na kauci a vedení soudního řízení následně označil žalovaný za nereálné. Co se týče jeho rodinných vazeb, poukázal na rozporné výpovědi jeho a jeho syna. Žalovaný neshledal žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu, vycházel přitom z četné konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu; při posouzení situace ve Vietnamu vycházel žalovaný z aktuálních informací o stavu lidských práv a politické a bezpečnostní situace, které jsou založeny ve spise a k nimž měl stěžovatel možnost se vyjádřit. Dále vycházel z trestního zákoníku Vietnamské socialistické republiky, zejména z relevantních ustanovení týkajících se trestných činů narušení národní bezpečnosti; za tyto činy hrozí odnětí svobody za 12 až 20 let, doživotí nebo trest smrti.

[7] V žalobě stěžovatel namítal, že žalovaný všechny v žádosti a při pohovorech uváděné důvody zkoumal pouze zevrubně a vyhodnotil je nesprávně veden převažujícím formálním

pokračování

přístupem k žádostem o udělení mezinárodní ochrany vietnamských státních příslušníků obecně; poukázal na konkrétní důvody uváděné v žádosti.

[8] Krajský soud žalobu zamítl; konstatoval, že žalovaný náležitě zjistil i vyhodnotil skutkový stav věci, vycházel z ustálené judikatury a vydal rozhodnutí v souladu se zákonem.

[9] V kasační stížnosti stěžovatel opětovně namítá, že žalovaný pouze povrchně zkoumal uvedené důvody a formálně je vyhodnotil, a vyjadřuje v jednotlivostech nesouhlas s posouzením věci. Ve vztahu k samotnému napadenému rozsudku krajského soudu stěžovatel uvádí, že ačkoli soud přistoupil k posouzení jeho námitek pečlivě a důkladně, přesto se nevyhnul pochybení, která stěžovatel vytýkal již správnímu orgánu. Informace o stavu politické a bezpečnostní situace, které správní orgán převzal ze zpráv různých světových institucí, jsou obecné povahy a nemusí vždy odrážet situaci konkrétní osoby. Tento obecný náhled na situaci v zemi převzal i krajský soud, který se s argumenty žalovaného ztotožnil. Stěžovatel konkrétně soudu vytýká, že více nepřihlédl k tvrzením stěžovatele o jeho osobní situaci v České republice, k jeho rodinným vazbám, i k jeho zkušenostem z náboženské činnosti ve Vietnamu, soud akceptoval úsudky žalovaného, které nebyly opřeny o žádné důkazy a byly víceméně hypotézami; např., že stěžovatel nežije podle křesťanské víry a v zemi původu neprováděl pastorační činnost, neboť byl v České republice opakovaně trestán, že není věrohodné jeho tvrzení o obavách z trestního postihu po návratu do vlasti ani obvinění ze špionáže proto, že stěžovatel byl z vazby propuštěn na kauci.

[10] Žalovaný se zcela ztotožnil s napadeným rozsudkem, ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na spisový materiál a na své vyjádření k žalobě. Uvádí, že své závěry opřel o aktuální, transparentní a dohledatelné informace, vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu a shromážděné důkazy hodnotil detailně i v jejich souhrnu, přitom přihlížel i ke konkrétní situaci stěžovatele. Nesdílí tedy názor stěžovatele o formálním a obecném přístupu. Kasační stížnost považuje za nepřijatelnou, resp. nedůvodnou a navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud dle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl, resp. dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*. 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele*.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelem v kasační stížnosti predestřené námitky se netýkají právních otázek, k nimž by bylo nutné se judikatorně vyjádřit, neboť sama skutečnost, že stěžovatel hodnotí rozhodné skutečnosti a jejich význam pro udělení mezinárodní ochrany jinak než správní orgán či soud, nesvědčí o pochybení, natož o zásadním pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Krajský soud podrobně popsal rozhodný skutkový stav, odkázal na informace, které jsou ve věci relevantní, jsou obsahem správního spisu,

a žalovaný, potažmo krajský soud je náležitě vyhodnotili. Krajský soud se ani neodchýlil od ustálené a vnitřně jednotné judikatury dlouhodobě zastávané Nejvyšším správním soudem.

[13] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

[14] Povinností žalovaného je nepochybně žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany řádně posoudit na základě skutečností, které jednak stěžovatel sám uvedl a které ve správním řízení jinak vyjdou najevo. V daném případě tak žalovaný učinil během několika pohovorů, které se stěžovatelem vedl, a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem nejsou konzistentní a jsou v jednotlivostech (např. hrozba stíhání *versus* propuštění na kauci, komunikace s celními orgány skrze sociální sítě – byl mu odepřen vstup na území - na stranu druhou stěžovatel tvrdí, že jej státní orgány budou hledat a stíhat) nevěrohodná, a ani skutečnosti, které zjistil ohledně politické a bezpečnostní situace ve Vietnamu, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Jak žalovaný, tak krajský soud ve svém hodnocení uvedli srozumitelně důvody, pro které nebyla stěžovateli mezinárodní ochrana udělena. Pokud vytyká stěžovatel žalovanému potažmo krajskému soudu obecnost použitých zpráv a informací o situaci ve Vietnamu, neuvádí, v čem konkrétně je jejich hodnocení nedostatečné či k čemu nebylo v jeho případě přihlíženo; stěžovatel měl možnost se s podklady rozhodnutí seznámit, navrhnout jejich doplnění; to neučinil.

[15] Nejvyšší správní soud se již několikrát podrobně vyjádřil k požadavku na vyhodnocení informací o zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu a konstantně vychází z toho, že musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (např. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71). Posouzení, zda v tom kterém případě žalovaný podle uvedených pravidel postupoval, je otázkou hodnocení okolností jednotlivých věcí, nikoli problematikou s judikatorním přesahem (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2017, č. j. 9 Azs 293/2017 - 30).

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v kasační stížnosti uvádí zcela obecné důvody - snahu zůstat v České republice z důvodu rodinných vazeb se synem (jejichž intenzita však nebyla, tak jak tvrdil, synem samotným potvrzena); návrat do vlasti odmítá kvůli obavě z uvěznění z důvodu dřívější náboženské činnosti a s ní spjatých problémů, včetně obvinění ze špionáže, a dále kvůli současné kritice politického režimu ve vlasti přes sociální sítě a výhrůžkám celníků o neumožnění vstupu na území Vietnamu.

[17] Nejvyšší správní soud tvrzení stěžovatele o obavách z trestního stíhání a možného uvěznění z titulu prováděné špionáže, jakož i represí ze strany celních orgánů při vstupu do vlasti, shledal nevěrohodné. Je třeba poukázat především na vysokou míru nevěrohodnosti vlastních tvrzení stěžovatele, která nejsou konzistentní (např. způsob cesty), nejsou reflektována ani ve zprávách o zemi původu. Např. ze zpráv o stavu politických práv a svobody náboženství nevyplývá, že by nebyla v zemi původu stěžovatele dovolena žádná víra, jak tvrdí; lze z nich naopak vyčíst, že možnost vyznání je sice omezená, na všechny náboženské skupiny a většinu jednotlivých členů duchovenstva se vztahuje povinnost vstoupit do stranou ovládaného dohledového orgánu a získat povolení pro většinu aktivit, zákon o víře a náboženství z roku 2016 posílil registrační poplatky a umožnil zasahování státu do vnitřních věcí náboženských skupin, nelze však říci, že by tato možnost nebyla dána vůbec.

[18] Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že o mezinárodní ochranu je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost. Skutečnost, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až po několika letech, může být přitom důležitým argumentem pro závěr

pokračování

o nevhodnosti jeho příběhu, nikoliv však absolutním hmotněprávním důvodem (vylučující klauzuli) znemožňující udělení mezinárodní ochrany. Pokud by v řízení i o takto pozdní žádosti vyšlo najevo, že stěžovateli i nadále hrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů v zemi původu a že naplňuje i ostatní důvody definice uprchlíka, musel by mu být azyl i tak udělen. Bylo by také irelevantní, pokud by žadatel uváděl jiný důvod pro udělení mezinárodní ochrany, než který vyšel v řízení najevo a byl shledán opodstatněným – viz rozsudek velkého senátu ESLP ve věci *F. G. proti Švédsku*. Je tak třeba korigovat názor žalovaného, potažmo krajského soudu, že k závěru o účelovosti žádosti stěžovatele postačuje to, že byla podána až po několika letech, přičemž stěžovatel o mezinárodní ochranu mohl požádat kdykoli od roku 1994, kdy do České republiky vycestoval. To by samo o sobě nemohlo vyloučit udělení azylu či jiné formy mezinárodní ochrany; musela by však k tomu přistoupit další okolnost, a to pronásledování nebo vážná újma reálně v zemi původu žadateli v současnosti hrozící. To však stěžovatel dostatečně věrohodně neprokázal; žalovaný takový stav z relevantních podkladů nezjistil.

[19] Nejvyšší správní soud opakovaně akcentuje, že azyl slouží výlučně k poskytnutí ochrany těm, kteří jsou na území domovského státu vystaveni pronásledování ve smyslu zákona o azylu nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování (viz např. rozsudky NSS sp. zn. 5 Azs 37/2003, sp. zn. 7 Azs 178/2004). V tomto směru se žalovaný podrobně zabýval otázkou údajného hrozícího uvěznění stěžovatele a hrozby ze strany státních orgánů v zemi původu. Nejvyšší správní soud se s úvahami žalovaného a potažmo krajského soudu shoduje. Vylíčení celé situace stěžovatelem má zdejší soud za nevěrohodné. Stěžovatel nepředložil žádný důkaz o svém údajném trestním stíhání, přitom lze považovat za nepravděpodobné, že by žádný dokument od státních orgánů v zemi původu, pokud by byl stíhán, nedostal. Žalovaný se rovněž zabýval současnou tvrzenou politickou aktivitou stěžovatele na sociálních sítích, stěžovatel nedoložil žádný důkaz, ač byl žalovaným vyzván k předložení internetové komunikace s celními orgány, ze které stěžovatel dovozoval jeho potíže při návratu do vlasti. Nadto stěžovatel si poněkud protičeří, pokud se obává postihu v zemi a současně tvrdí, že mu ze strany celníků bylo řečeno, že jej do vlasti nepustí.

[20] Odůvodněný strach z pronásledování či z hrozící vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, může být shledán i v případě, kdy žadatel v minulosti nebyl vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování, pokud bude v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že např. již z důvodu jeho členství v náboženském hnutí je přiměřeně pravděpodobné, že by pronásledování z tohoto důvodu byl v budoucnu vystaven. Takovou přiměřenou pravděpodobnost pronásledování lze shledat i v důsledku kriminalizace členství v daném náboženském společenství, přičemž rozhodující je zejména pravděpodobnost stíhání takové skutkové podstaty v praxi země původu žadatele o mezinárodní ochranu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77). Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný nepochybil, vyhodnotil-li tvrzení stěžovatele v tomto směru za nevěrohodná. Stěžovatel neuvedl ani žádné relevantní důvody pro udělení doplňkové ochrany a ani žalovaný takové důvody ze zpráv o situaci ve Vietnamu nezjistil; relevantním důvodem není ani skutečnost, že stěžovatel zde chce žít, protože zde žije jeho zletilý syn (srov. např. rozsudky NSS sp. zn. 3 Azs 12/2003, sp. zn. 1 Azs 178/2015, sp. zn. 9 Azs 3/2010, sp. zn. 6 Azs 5/2010). Nejvyšší správní soud se opakovaně rovněž vyjádřil k důvodům pro poskytnutí humanitárního azylu; tyto však stěžovatel nenaplnil (srov. např. rozsudky NSS sp. zn. 5 Azs 207/2017, sp. zn. 4 Azs 47/2007, sp. zn. 5 Azs 18/2008).

[21] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování nevybočil z této judikatury a nedopustil se ani žádného procesního pochybení. Netvrdil - li stěžovatel žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační

stížnosti, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

[22] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu